

забезпечення необхідної якості виробництва товарів, виконання робіт або надання послуг (ст. 1120 ЦКУ, ст. 370 ГКУ).

Франчайзер (правовласник, франшизодавець) має право контролю діяльності франчайзі (користувача, франшизоодержувача) для гарантування належного використання його фірмового найменування, торгової марки і ділової репутації (ч. 2, п. 3 ст. 1120 ЦКУ; ч. 2 п. 2 ст. 370 ГКУ).

Франчайзі (користувач, франшизоодержувач) повинен виплачувати франчайзеру (правовласнику, франшизодавцю) винагороду за надане право (ст. 369 ГКУ).

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

2. Шемшученко Ю.С. Юридична енциклопедія: в 6 т. Т. 6. Київ: Українська енциклопедія, 2004. 768 с.

3. Глосарій франчайзингу. URL: <http://fdf.org.ua/about-franchise/glossary>.

4. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.

5. Господарське право: підручник / В.С. Щербина. 4-те вид. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 457 с.

6. Цивільний кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.

7. Міжнародна Асоціація Франчайзингу та VetFran. Офіційний веб-ресурс. URL: <http://fdf.org.ua/about-franchise>

УДК 346.9(043.2)

Слободська І.А., старший викладач,
Савліва Н.О., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

РОЛЬ АДВОКАТА ЯК ПРЕДСТАВНИКА В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

На сучасному етапі розвитку правового суспільства вагоме значення має захист своїх законних прав та інтересів в судах. Все частіше фізичні та юридичні особи звертаються до адвокатів за кваліфікованою допомогою, в тому числі й для здійснення представництва, адже непрофесійне вирішення спорів може спричинити для підприємства значний фінансовий збиток або іншим чином поставити його в не вигідне матеріальне становище.

Участь адвоката в судовому процесі, зокрема в господарському, базується, в першу чергу, на нормах, що регламентують право на правову допомогу. Так, статтею 59 Конституції України передбачено: «Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав. Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура» [1].

Господарський процесуальний кодекс України окремо не регламентує питання участі адвоката в господарському процесі. Загальні засади здійснення представництва визначаються положеннями ст.ст. 58, 60, 61 [2].

Специфіка правового статусу адвоката в господарському процесі визначається специфікою самого господарського судочинства, яку пов'язують із двома ключовими категоріями: предметом та суб'єктним складом даного виду процесуальних правовідносин.

Предметом розгляду в господарських судах виступають спори, що виникають із господарських правовідносин. У свою чергу, господарські відносини законодавець визначає як такі, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності (діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність) між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання [3].

Варто наголосити, що представництво адвоката в господарському суді має важливе значення, оскільки сприяє ефективному забезпеченню реалізації права на захист певних інтересів особи. Процесуальні права й обов'язки адвоката як представника залежать від того, яким обсягом прав та обов'язків наділена особа, яку він представляє.

Під час захисту свого довірителя в господарському процесі адвокат виконує чимало важливих завдань. Так до його повноважень належить проведення юридичних консультацій і надання порад, допомога в складанні процесуальних документів (позовних заяв, клопотань, апеляційних або касаційних скарг, відзивів), збирання доказів і участь в їх дослідженні, участь у судових засіданнях.

Також наразі досить поширеним способом досудового врегулювання спору є медіація, а саме особливий вид альтернативного врегулювання суперечок, метод із залученням посередника (адвоката), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації та обрати той варіант рішення, який би задовольняв інтереси кожної сторони.

Необхідно зробити акцент й на практичних аспектах участі адвоката в

господарському процесі. Так, більшість фахівців наголошують на тому, що господарський процес характеризується чітким дотриманням законодавчо визначеної процедури розгляду справи у суді, відповідно послідовності стадій та порядку вчинення окремих процесуальних дій.

Попри це, найбільшою проблемою на сьогоднішній день є низький відсоток справ даної категорії в адвокатській практиці. Це пояснюється тим, що інтереси юридичної особи в суді представлять юристи, які знаходяться у трудових відносинах із нею. Однак часто й інші суб'єкти господарювання, в штаті яких немає посади юрисконсульта, не завжди звертаються за правовою допомогою до адвоката. Все це суттєво ускладнює роботу суду, уповільнює та знижує якість розгляду справи в суді внаслідок низького професіоналізму представників-юристів, які не завжди мають належну підготовку та достатній досвід.

Досить актуальною проблемою є те, що в Господарському процесуальному кодексі, Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» не приділено достатньої уваги адвокату як представнику судового господарського процесу в аспекті надання правової допомоги. Зокрема, не існує конкретної правової норми, яка б детально регламентувала процесуальні можливості та межі прав адвоката.

Саме тому законодавцям необхідно працювати над розробленням та впровадженням певних регулятивних положень в ГПК України, аби усунути незрозумілості та колізії норм, які виникають в практичній діяльності адвокатів під час здійснення ними представництва в господарському процесі.

Загалом роль адвоката полягає в тому, що він повинен бути як сумлінним захисником людини і громадянина, захищаючи їх приватні інтереси, так і відповідально діяти на боці правосуддя.

Окрім цього, залучення професійних, висококваліфікованих представників буде сприяти підвищенню ефективності судового розгляду господарських справ та забезпеченню дотримання принципу законності. Таким чином, адвокат виступає арбітром під час здійснення судочинства в господарських судах та своєю діяльністю реалізує можливості прав громадян на правову допомогу та процесуальне представництво.

Література

1. Конституція України від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. № 1798-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. Ст. 56.
3. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. Ст. 144.